מאי לאו בעוף. קשי שהרי דמו רחוי ליזיכא למועלת הגדלה בנגדי למר שקורין טיני״ף כלכתיב [ג]ולכנגד חללו עם וקתני מחלו ויפטר מן הכסוי ומי אין שחיטה לעוף נוחה ליריך כסוי זה היא שחיטתו ללבא. נצע עור חדוש שקורין פרק״ף: מלק. עוף קדשים בפסין נזילה לתין מליקה חלת בניפורן: **נהי נמי [דכי תבר] שדרה ומפרקת.** בלת רוב בשר כלתמרינן בפ״ק (לעיל דף כח.) הוי טרפה משום דסכין לאו מליקה הוא: **תיהני לה סכין.** שמותן סימנין לאחר שנטרפה: **לטהרה מידי נבילה.** להא טרפה שחשטה הינה מטמחה [ד](ועוד) נחילתו זו היא שחיטתו והך שחיטה מן העוקף אין שהוא מחליד ואין שהוא דוקא כלתמרינן בפ״ק (שם דף כ:) מ״מ לא גרעה מנחירה וטרפה מיהא הוי דמודה רבי יאתק שים טריפה לעוף כלתנן (לקמן דף ו:) אלו טרפות בעוף ואין כאר בו בלת נחילה שהיא בסימנין כלתניא ובפך או עיקור בלבל הריגה בעלמא לא: **הוא דאמר.** רבי יאתק בן פנחס לאחר כי הלי תנא [ה] עוף אין לו שחיטה וכו׳: **ברבי.** גדול בדורו: **אך באשר יאכל וגו׳.** בפסולי המוקדשין שנפדו בזמן קלי: **מה למדנו מצבי ואיל.** הכי [ו]לכתוב לך הטמא והטהור יחדו יאכלנו: **מה פסולי המוקדשין בשחיטה.** לעיל מהסוח קלת כתיב וזבחת מבקרך וגו׳ בספרי גרסינן מקים לבי ואיל לבהמה מה בהמה בשחיטה כו׳ ולא מוקי להלי קלת דכי יחיב בפסולי המוקדשין בלת בשר בחוץ בעזרה: **מאן תנא.** לעיל דקתני עוחו לו עוקרו לפליג עליה דרבי אלעזר הקפר: **באשר צויתיך.** למד שנפרפרה לו מלות שחיטה על פה להיכן ליזהו בלבד: **רוב אחד בו.** לאו מקרא יליף אלא לומר על הלכות שחיטה נאמרו: **וושט.** מיומד שנפיקיס הוא שחיות בהמה מלוי בו להא בנקב במסהו מיטרפת ואילו קנה על למיפסק רובו: **שחט את הוושט.** בעוף: **ואילו שחיטה בגרגרת לא קתני.** לניחת שחט גרגרת ואח״כ נשחט הוושט כשרה אלא לאו גרגרת לא מיתכשרת בקנה לחודיה: **משום דגרגרת עבידא לאשתמוטי.** להכי נקט שחיטה וושט והשחטה בגרגרת: **שני חצאי סימנין.** פסול לכתו דלא עדיד מידי דמי דזיל הכא ליכא שיעורא וזיל הכא ליכא שיעורא: **בעוף.** שלולא כולו כאחד ולריך שיעלה דמו בשחיטה יפה: **עד שישחוט בו׳.** ות״ק לא פליג אלא לוורידין: **משום דושט סמוך לוורידין.** נקט ליה ומיהו הוא הדין לקנה. הוושט הוי בין קנה למפרקת סמוך לוורידין: **ושהה בה כו׳ כשרה.** משום דמלי גרגרת לאו המלא שחיטה היא שאפילו נקרע חלא לא מיטרפא בהכי: **לא בבהמה.** כלומר הא אפילו בבהמה קאמר דהא גמרה לאו לגרגרת קאי אלא אכולה שחיטה קאי: **וגמרו.** שלקא דעתין וגמרו בהאי בהמה דאי כל שהוא שהרי נשחט הרוב לפגימה קמייתא כשלימה דמיא והאידך רוב קתן: **גמרו לוושט.** והכי קאמר והוסיף עליו כל שהוא דה״ל רובא וגמרו לו לוושט לאחר מכאן: **בלא רוב בשר.** כלאמרן בפ״ק (לעיל כח.) לאי אתיך רוב רובא הבאר עם המפרקת קודם נסיימנין הויא לה מתה קודם אחיכת הסיימנין ואו מאי מליק: **בעולה.** דבעי שכלה כלאמרן בפ״ק (שם) חוחך שניס קתני מיהא לוושט או לקנה כר״ע: **מאי הוי עלה.** לענין שחיטה: **בדקאמרת.** במליקה: **דלמא.** מליקה שאני לאיכא אחיכת שדרה ומפרקת ואזיל ליה חיוחיה בכל דהו: **מסמסם קועיה.** מלולך לוחלו נשקרע לוחלו ולריך לבדוק בסיימנין שמא נפסק הקנה או ניקב הוושט ומשום הכי אמרינן או ושט או קנה אבל בשחיטה (אחרת) מאי: ת״ש דההוא אוזוא דאתא כי מסמסם קועיה דמא. כלומר ראשו וגרונו כר׳:

תיהני לה סכין לטהרה מידי נבלה. הך פירכא ליתא לר׳ יוסי לאמר בזבחים פרק חטאת העוף (דף סט:) גבי מלק ומפרקת טרפה לחין מליקה מטהרת מידי נבלה דלוקק [ג] שחיטה מטהרת (ד) בבהמה חלא לרבי מאיר פריך דקאמר התם נמי למליקה מטהרת: **רבי היא דתניא כו׳.** הוה מלי למימר בר קפרא היא חלא דתניא [ה] ר״א הקפר ברבי אומר מה ת״ל [ו]אך כאשר יאכל את הצבי וגו׳ וכי מה למדנו מצבי ואיל מעתה [ז]הרי זה בא ללמד ונמלא למד מקיש צבי ואיל לפסולי המוקדשין מה פסולי המוקדשין בשחיטה אף צבי ואיל בשחיטה ועוף אין לו שחיטה מדברי תורה אלא מדברי סופרים מאן תנא דפליג עליה דרבי אלעזר הקפר רבי היא [ח]דתניא רבי אומר [ט]וזבחת כאשר צויתיך [י]מלמד שנצטוה משה על הושט ועל הקנה ועל רוב אחד בעוף ועל רוב שנים בבהמה: אחד בעוף: איתמר ר״נ אמר [כ]או וושט או קנה רב אדא בר אהבה אמר וושט ולא קנה ר״נ אמר או וושט או קנה אחד קתני כל דהו רב אדא בר אהבה אמר וושט ולא קנה מאי אחד מיוחד (סימן שחט חצאין גרגרת פגימה דחטאת העוף) מיתיבי [ל]שחט את הוושט ואחר כך נשמטה הגרגרת כשרה נשמטה הגרגרת ואח״כ שחט את הוושט פסולה שחט את הוושט ונמלאת גרגרת שמוטה ואינו יודע אם קודם שחיטה נשמטה אם לאחר שחיטה נשמטה זה היה מעשה ואמרו [מ]כל ספק בשחיטה פסולה ואילו שחיטה בגרגרת לא קתני משום דושט עבידא לאישתמוטי ת״ש [נ]שחט חצאי סימנין בעוף פסולה ואין צריך לומר בבהמה ר׳ יהודה אומר בעוף עד שישחוט את הושט ואת הורידין משום דושט סמוך לוורידין ת״ש [ס]שחט חצי גרגרת ושהה כדי שחיטה אחרת וגמר שחיטתו כשרה מאי לאו [ע]בעוף ומאי גמרה גמרה לגרגרת לא [פ]בבהמה ומאי גמרה גמרה לשחיטה כולה ת״ש [צ]הרי שהיה חצי קנה פגום והוסיף עליו כל שהוא וגמרו שחיטתו כשרה מאי לאו בעוף ומאי גמרו גמרו לקנה לא בבהמה ומאי גמרו גמרו לוושט ת״ש [ק]כיצד מולקין חטאת העוף חותך שדרה ומפרקת בלא רוב בשר עד שמגיע לוושט או לקנה הגיע לוושט או לקנה חותך סימן אחד ורוב בשר עמו ובעולה שנים או רוב שנים תיובתא דרב אדא בר אהבה תיובתא מאי הוי עלה מאי הוי עלה דרקאמרת דלמא שאני התם דאיכא מסמסם קועיה ומפרקת מאי ת״ש דההוא בר אווזא דהוה בי רבא אתא כי מסמסם קועיה דמא אמר רבא היכי נעביד נשחטיה

מסכת מכשירין
פרק ו׳ המשך משנה ג׳
כָּל הַצִּיר בְּחֻזְקַת טָמְאָה. וְעַל כָּלָּם עַם הָאָרֶץ נֶאֱמָן לוֹמַר טְהוֹרִים הֵן, חוּץ מִשֶּׁל דָּגָה, מִפְּנֵי שֶׁהֵן מַפְקִידִין אוֹתָהּ אֵצֶל עַם הָאָרֶץ. רַבִּי אֱלִיעֶזֶר בֶּן יַעֲקֹב אוֹמֵר, צִיר טָהוֹר שֶׁנָּפַל לְתוֹכוֹ מַיִם כָּל שֶׁהֵן, טָמֵא:

עין משפט נר מצוה

יב א מיי׳ פ״ג מהל׳ שחיטה הל״ב טוש״ע יו״ד סי׳ ג:
יג ב מיי׳ שם הל״ט סמג עשין סג טוש״ע יו״ד סי׳ כח סעי׳ ג:
יד ג מיי׳ שם פ״ג הל״ד טו ועיין שם סמג שם טוש״ע יו״ד סי׳ כד סעי׳ טו וברב אלפס פרק זה דף רפ״ו:
[ג] [מיי׳ פ״ע מהלכות שחיטה הלכה יא טוש״ע יו״ד סי׳ כא סעיף ב]:
טו ד ה ו מיי׳ שם הל״ו ז סמג שם טוש״ע יו״ד סי׳ כג סעיף ה ועיין בהג״ה בסעיף ב:
טז ז מיי׳ שם פ״ע הל״ט סמג שם טוש״ע יו״ד סימן כח סעיף ה:

פניני רש״י
(המשך)
חותך סימן אחד. בחטאת העוף. כתיב ולא יבדיל גבי שחיטת הקול בויקרא סילוק בחד סימן סגי דעוף הכשרו בסימן אחד: (לעיל כח. ד״ה בחטאת)

רבינו גרשום
מאי לאו בעוף דקא בעי ליה לדמיה לינייבא כלומר עש והיאך אמרת דנחירתו זהו שחיטתו וחייב לכסות: לא בחיה דקא בעי לדמיה ללבא כלומר פרייא ייבמניך ופטור אבל בעוף מחייב: מלק בסכין מטמא בגדים אבית הבליעה. כלומר מי שמולק דינו ששובר מפרקת וכיון דמלק בסכין לא חשוב מליקה ועכשיו חשובה נבלת עוף ומטמא (בנבלת עוף) אבית הבליעה ואי אמרת אין שחיטה לעוף מן התורה וכו׳ דכי תבר ליה [ס]כלומר שזו שחיטתו תיהני ליה סכין וכו׳: הוא דאמר אין שחיטה לעוף כו׳ סבירא ליה כר׳ אלעזר הקפר וכו׳: הרי זה בא ללמד כלומר דכתב כאשר יאכל וכו׳ כן תאכלנו כלומר ולפיכך דבר אחר ממנו והוא עצמו ולפיכך מפסולי המוקדשין וכו׳ ור׳ פליג עליה דהוא א׳ דשחיטה לעוף מן התורה: קתני אחד כל דהו דמשמע בין ושט בין קנה. (וכ׳): מאי אחד מיוחד שבסימנין כלומר שזהו ושט שהוא חמור לענין טרפה יותר מקנה שזה אפי׳ ניקב כל שהוא טרפה וקנה בכאיסר האיטאלקי וכו׳: ואילו שחיטה בגרגרת לא קתני אלא בושט וקשיא לרב נחמן. לא משום דגרגרת עבידא לאישתמוטי שקשה היא ונשמטה ומה לשון נשמטה רומקיר ועדיין אומר מאי אני או ושט או קנה: ר׳ יהודה א׳ עד שישחוט את הושט ולא אמר קנה והיאך אמרת או ושט או קנה: לא משום דושט סמוך לוורידין ועדיין א׳ אני או ושט או קנה: ומאי לאו בעוף ומאי גמרה גמרה לגרגרת ש״מ או ושט או קנה ומאי גמרו גמרו לקנה והיאך אמרת ושט ולא קנה וכו׳: קתני מיהת הגיע לושט או לקנה וקשיא לרב אדא בר אהבה: מאי הוי עלה כלומר השתא באיזה ענין אמרינן (אמרינן) או ושט או קנה [או ושט] ולא (ושט) [קנה] אמר ליה כדקאמרינן כלומר כדאקשינן או ושט או קנה לא דלמא שאני התם דאיכא וכו׳ ומשום הכי אמרינן או ושט או קנה אבל בשחיטה (אחרת) מאי: ת״ש דההוא אוזוא דאתא כי מסמסם קועיה דמא. כלומר ראשו וגרונו כר׳:

מסורת הש״ס
גמ׳ ג)[ל״ל לינייבא וכ״ה לקמן פה: וכן גרס העיון] **ב)**לעיל כ: [זבחים סח.] **ג)** [כתובות לג.] **ד)**[פסחים כה: וש״נ ועיין תוס׳ סנהדרין עג. ד״ה הרי זה] **ה)**יומא עה: [קמן פה: **ו)**[עי׳ רש״י בפי׳ המשנה וחבתם כלאמר לעיל] **ז)**[לעיל י. מוספתא פ״ב] **ח)**[עיין תוס׳ לקמן נד. ד״ה יש] **ט)**[מוספתא ריש ויקרא] **י)**[לקמן כט.] **כ)**[זבחים סה:] **ל)**לעיל כח. [זבחים סה:] **מ)**[עיין תוס׳ יבמות נה. ד״ה ואי] **נ)**[מוספתא פ״ב] **ס)**[מוספתא פ״ג] **ע)**[לקמן כט.] **פ)**[לקמן כט.] **צ)**[זבחים סה:] **ק)**[מוספתא ריש פ״ג] **ר״ש יג)**ל״ל ועוף **תוס׳ יג)**עיין מהר״ם

הגהות הב״ח
(ה) רש״י ד״ה מה למדנו וכו׳ הכי ה״ל לכתוב:
(ו) תוס׳ ד״ה מיהני וכו׳ מטהרת במו בזבחים:

הגהות
גמ׳ מלק בסכין מטמא בגדים בבית הבליעה. כל״ל: (יעב״ן)
כיצד מולקין חטאת בו׳ חותך בי׳ אחד בו׳. לעיל וזבחתם (סה:) הגי׳ אי רוצו: (רש״ם)
תוס׳ ד״ה תיהני לה סכין. דקאמר התם דמליקה נמי מטהרת. כל״ל: (רש״ם)

תורה אור
גמ׳ א] אַךְ כַּאֲשֶׁר יֵאָכֵל אֶת הַצְּבִי וְאֶת הָאַיָּל כֵּן תֹּאכְלֶנּוּ הַטָּמֵא וְהַטָּהוֹר יַחְדָּו יֹאכְלֶנּוּ: (דברים יב, כב)
ב] כִּי יַרְחִק מִמְּךָ הַמָּקוֹם אֲשֶׁר יִבְחַר יְיָ אֱלֹהֶיךָ לָשׂוּם שְׁמוֹ שָׁם וְזָבַחְתָּ מִבְּקָרְךָ וּמִצֹּאנְךָ אֲשֶׁר נָתַן יְיָ לְךָ כַּאֲשֶׁר צִוִּיתִךָ וְאָכַלְתָּ בִּשְׁעָרֶיךָ בְּכֹל אַוַּת נַפְשֶׁךָ: (דברים יב, כא)
רש״י ג] וְהוּא כָּרֵךְ יְבֻלָּה כְּבֶגֶד אֲכָלוֹ עָשׁ: (מיוב יג, כח)

שיטה מקובצת
ג] דתניא ר׳ אלעזר הקפר ברבי אומר. נ״ב עי׳ תוס׳ בכורות דף לב ע״ב: **ד]** דאמר כי האי תנא דקתני עוף אין לו שחיטה: **ה]** דדוקא שחיטת בהמה מטהרתה מידי נבלה אלא לר״מ: **ו]** דהכי נמי פריך התם לעיל מינה ולמ״ד כדי לחנכו: **ס]** וראשי אותיות למפרע של כאשר הוי: **ו]** וא״ת למאי נ״מ במאי דתלינן בכלבא וקניא כיון דאפי׳ קניא וכלבא בעי בדיקה: **ז]** דהכא בשמעתין הויא בדיקה משום ספק דרוסה:

פניני רש״י
מלק בסכין. ומליקה לא הויא דבעלמא של כהן בעינן ושחיטה לא הויא כלמרינן בהכל טומטין (חולין דף כ:) מפני שהוא מחליד מפני שהוא דוקס: (זבחים סח.)